

A LAP ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egy évre	6 frt. — kr.
Fél évre	3 " — "
Negyed évre	1 " 50 "
Egyes szám ára	6 kr.
Külföldre egy évre	8 frt. — kr.

Ezen lap megjelenik
hetenként kétszer:
vasárnap és csütörtökön.

SZÉKELYFÖLD

Közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap,
a csikmegyei gazdasági egyesület hivatalos közlönye.

Hirdetések közlési díja:

minden egy hasábas 1 garmond sorért vagy annak térfogatáért 4 kr. s minden egyszeri közlés után 30 kr. bélyegdíj fizetendő. Nagy és többször közlendő hirdetményt a kiadóhivatal árkedvezményben részesít.

A „Nyíltér“ rovatban közlendő cikkek soronkin 10 kr. díjért közöltenek.

SZERKESZTŐSÉG:

KÉZDI-VÁSÁRHELYT: Szabó Albert könyvnyomdájában.

CSIK-SOMLYÓN:

Móricz Gyula szerkesztő lakásán.

KIADÓ-HIVATAL:

KÉZDI-VÁSÁRHELYT:

Szabó Albert könyvnyomdájában.

CSIK-SZEREDÁN:

Szabó Albert könyvnyomdájában.

A lap tartalmát illető közlemények a szerkesztőségekben, az előfizetések, hirdetmények, nyíltéri cikkek, stb. a kiadóhivatalokban fogadtatnak el.

Felhívás előfizetésre

a „Székelyföld“ 1884. évi folyamára.

A „Székelyföld“ című közgazdasági társadalmi és szépirodalmi, hetenként jelenlegi nagyságában 2-szer megjelenő hirlapra a következő árakkal előfizetést nyitunk:

Egy évre	6 frt — kr.
Fél évre	3 frt — kr.
Negyed évre	1 frt 50 kr.
Külföldre egy évre	8 frt — kr.

Előfizetési pénzek bármely időben elfogadtatnak.

Lapunk azon előfizetőit, kik előfizetéseikkel még hátralékban vannak, tisztelettel kérjük azoknak beküldésére.

Kérjük egyuttal t. előfizetőinket, sziveskedjenek előfizetéseiket minél előbb megújítani, hogy lapunk szétküldésében zavar ne forduljon elő.

Előfizetések elfogadtatnak Kézdi-Vásárhelyt a kiadó-hivatalban, Csik-Szeredán Szabó Albert könyvnyomdájában. Az előfizetési pénzek vidékről — legcélszerűbben posta-utalvánnyal — Kézdi-Vásárhelyre, lapunk kiadó-hivatalába küldendők.

A „Székelyföld“ kiadó-hivatala.

Orvosi vélemény a choléráról.

(t—sz.) Mindenből tréfát csinál az emberi kedélyesség, még a cholérából is. A keserűség és a félelem gyakran humort csinál, hogy az ember még saját baját is kineveti. Eleget busultam, keseregtem és gyötörtem magamat — úgy mond — és mit értem vele? Semmit. Hát most nevetek. Az legalább jobban esik. Kinevetem a sors haragját, az üldöző nemezt, ki a pokol valamennyi ördögét és szeme közé kaczagok a halál-nak. Ha megadom nekik magamat, még jobban gyötörnek; ha félek tőlük, még jobban üldöznek; ha rejtegetem magamat, még jobban kikutatnak; hát tessék velem szembe állni, oda se nézek egyiknek se. S mire az ember annyira készen lett önnön magával, hát hogy valami nagyon boldog volna, nem mondhatnók, hanem annyit nyert mindenesetre, hogy e csapások ellen az elkeseredés humorával vértetzi magát. Ilyen humora az elkeseredésnek például az is, hogy itt nálunk a cholera-bizottság tagjait „cholérások“-nak nevezték el, úgy, hogy néme-lyik, ki az előítéleteknek nagyobb rabja, mint a másik, azt mondja, hogy ő leköszön, mert nem engedi magát előre kiszentesztetni. Szóval a keserű humor e téren is megjelent már, s adja Isten, hogy kiszorítsa azt a fekete rémet, mely ha egyszer valami helyen jól meghasalt, csápjait, mint a polyp, egész Európában szét fogja nyújtani, s csakis az a kérdés, hogy: mikorra? Mert hogy nem fogunk tőle megszabadulhatni, arra készülünk el, s inkább találjon

bennünket elkészülve, mint megrömlve.

Egyébiránt nem is oly gyógyíthatlan betegség ez ma már, mint ezelőtt volt. Hiszen mikor legelőször mutatkozott, halálos kimenetelű volt a hideg-lélés is, míg ma immár közönséges betegségnek bizonyult; és valóban a cholera is kivetkőzött már annyira, hogy a mint a hirlapi tudósításokból is észlelhetjük, a megbetegedés a halálozáshoz úgy áll, mint három az egyhez. Egyébiránt minden betegségnél az a fő, hogy eleje vétessék, mert a mint a mindennapi példa mutatja, az életmód és a megfelelő gyógykezelés tiz betegségnél kilencz esetben sikeresen dönt, míg a helytelen életmód és elhanyagolás a kis betegséget is halálos betegséggé fejlesztheti.

Én a choléráról elmondott orvosi véleményeket figyelemmel kísérem és habár igen sokszor a legnagyobb ellentmondásokkal találkozom is, egyben tökéletesen megegyeznek és ez: hogy a cholérát nem a belelékezés által, nem is a cholera-betegekkel való érintkezés által, hanem a tápanyagok által lehet el-tulajdonítani. Minden eddigi vizsgálatnak az eredménye oda vezet, hogy a cholera-bakteriumok fészke nem a tüdőben, nem is a vérben, hanem a gyomorban van, s a mérgezés által való vér-sűrűsödés és elhidegítés is onnan származik. A bakteriumok mérget izzadnak ki seza mérge a felszívó edények útján, tehát közvetve vitetik a vérbe át, míg igen sok más betegségnél közvetlen vérmérgezések történnek, mint például a himlőnél, kanyarónál sat. Épen így nem mondja egyetlen orvosi vélemény sem, hogy az inféziálás belelékezés által történhetik, mert a tüdőben a bakteriumok nyomára nem akadtak. Lévéen tehát a bakteriumok fészke egyedül a gyomor és a bél, valamennyi orvos véleménye találkozik abban, hogy ezen állatok csakis a szájon avagy a végbe-leken át juthatnak a gyomorba vagy a hasba. Ennélfogva minden orvos azt tanácsolja, hogy a főgond a táplálék beszerzésére és ürítésére fordítassék. A táplálék ne legyen állott, hogy ezen állatok meglephessék, mint például a muslica a bort, hanem a mennyire lehet, forró legyen, mert a bakterium a hőfokot nem állja ki. Az ivóvizet fel kell forralni, ugyancsak forróvá lett edénybe önteni és légmentesen elzárni. Szóval oda kell hatni, hogy a bakteriák a gyomorba és belekbe sem evés, sem ürítés útján ne juthassanak be s így az ürhelyek fertőztelenítése multhatatlanul szükséges.

Én nem vagyok orvos, de mondom, az orvosi véleményeket megfigyeltem s azt, a miben a vélemények találkoznak s mi a legtöbb valószínűséggel bír, a közlésre érdemesnek találtam, lévén a legtöbb ember olyan, hogy a külön vélemények összehasonlításával nem igen szeret törődni. Itt tehát megtalálhatja rövid kivonatban.

A magyar kir. belügyminiszter a következő körrendeletet intézte a törvényhatóságokhoz a kolera ellen való óvintézkedések tárgyában.

I. Az ország több részében számos közegészségi kör még mindig nincsen orvos-sal betöltve, mely körülmény, ha rendes viszonyok között is közegészségi hátrányokkal jár, annál fokozottabb figyelmet igényel jelenleg a Franciaország déli részéről fenyegető kolera-veszéllyel szemben, minthogy a körorvosok hiányában számos község, a betegség felmerülte esetére az elkerülhetetlenül szükséges gyors orvosi segélytől el-es-hetnek. E hiány mielőbbi orvoslása céljából tehát sürgősen felhívom a törvényhatóságokat, hogy a hatósága területén üresedésben levő közegészségi köröknek orvos-sokkal leendő betöltése iránt mielőbb saját ügykörében intézkedjék; az annak eddigi akadályait szolgáló körülményeket pedig akár jobb fizetések megszabása, akár két szomszédos körnek ideiglenes egy-esítese által elhárítani igyekezzék. Az ügynek jelesül a mostani viszonyok közötti nagy horderejénél fogva elvárom, hogy a törvényhatóság minden igyekezetét a kedvező siker biztosítására fordítandja és eljárásának eredményét nekem mielőbb bejelentend. — El-várom ezt a törvényhatóságtól annál is inkább, mivel megyéje területén még mindig közegészségi körben hiányzik az orvos, mely körülmény — mint fentebb kifejtém — az orvosokat nélkülöző községeket komolyan veszélyeztethetné. Budapest 1884. évi július hó 11-én. A miniszter megbízásából Lukács György, miniszteri tanácsos.

II. Közegészségi tekintetben nagyfontosságú tényező az, hogy a lakosság által használt ivóvíz lehetőleg jómínőségű, főleg pedig tiszta és szerves anyagoktól ment legyen. Ha erre rendes viszonyok között is nagy suly fektetendő: úgy az, a jelenleg Dél-Franciaország felől fenyegető kolera-járvány veszélyével szemben, még fokozottabb jelentőséggel bír. Ennélfogva az ivóvíz nemcsak tiszta voltának fentartásáról gondoskodni, a mi iránt különben az 1876. évi XIV. törvények is intézkedik, multhatatlanul szükséges, hanem minden törekvés odaírányozandó, hogy ott, hol az ivóvíz nem felel meg a közegészségi igényeknek, az lehetőleg megjavíttassék, illetőleg megtisztíttassék. Az ivóvíz megjavításának, illetőleg megtisztításának legcélszerűbb és egyszerűs-mind legegyszerűbb módja az, ha a folyó-, vagy kutviz egyszerű szűrőkön átboosztatik: e célból használhatók hordók, vagy egyéb nagyobb edények, melyekben a kavics- és homokrétegek váltakoznak, mely készülék bárhol nehézség nélkül és olcsón előállítható. Hasonlag használhatók jó szer-

kezetű nagyobb szén-sűrők is. Mihez képest sürgősen felhívom a törvényhatóságokat, hogy a folyók és kutakból nyert ivóvízre, mely közegészségi szempontból kifogásolható, hatósága területén a legéberebb figyelmet fordíttassa; s hogy ott, hol az szükséges, annak megtisztítására, illetőleg megjavítására célzó intézkedést a helyi körülményekhez képest haladéktalanul tegye meg, a pontos végrehajtást pedig egész szigorral ellenőriztesse. Budapest, 1884. évi július hó 11-én a miniszter megbízásából Lukács György miniszteri tanácsos.

A belügyminiszter a következő körrendeletet intézte a törvényhatóságokhoz:

A Franciaország déli vidékein felmerült kolera-járvány alkalmából a közös hadügyminiszter ur f. é. július 3-án 1609. sz. a. kelt átirata szerint, az egyes hadtest-parancsnokságokat a katonai egészségügyi szabályzatban foglalt utasítások és egészségügyi határozmányok szigorú megtartására rendeletileg utasította. Minthogy e tekintetben, a mint annak már az egyiptomi kolera alkalmából a törvényhatóságokhoz m. évi augusztus 29-én 45214. sz. a. kelt rendeletben is kifejezést adtam, felette kívánatos, miszerint a katonai és polgári hatóságok egyetértőleg és egyöntetűen járjanak el és egymás intézkedéseit kölcsönösen kiegészítsék és támogassák: felhívom a törvényhatóságokat, hogy f. é. június 25-én 37,061. sz. a. kelt, illetőleg az abban említett múlt évi július 6-án 40,485. sz. a. kelt körrendeletet folytán szükségesnek látszó rendszabályok foganatosításánál magát ott, a hol ezt a helyi viszonyok szükségessé teszik, az illető katonai hatóságokkal érintkezésbe tegye; az egyetértő eljárás könnyebb elérhetése céljából az illető katonai hatóság részéről kijelölendő közöket úgy a törvényhatósági, mint a helyi egészségügyi bizottságok tanácskozásaiiban való részvételre is hívja meg és hogy azon esetleg szükségeltető helyiségek kiszemelése körül, a melyekben a fertőző betegségekben szenvedők alkalmas módon elhelyezendők és elkülönítendők lennének, a katonai hatóságokat kitelhetőleg támogassák. Budapest, 1884. évi július hó 7-én. Tisza, s. k.

Adóelengedés az elemi csapásoknál. Folyó évi június 20-án a Budapest dunaparti oldalon levő földeken — mint a »Nemzet« írja — a vihar s azzal egybekapcsolt jégeső is nagy károkat tett. A közadók kezeléséről szóló új törvény és illetve az ennek kiegészítését képező pénzügyminiszteri rendelet értelmében a szenvedett kárt az érdekelt birtokosok 8 nap alatt írásban maguk kötelesek bejelenteni s a hatóság 3 nap alatt a kárt felvételi. Miután az említett esetben az eljárás nem illykép történt, adóelengedésre kilátás nem lehet. Az új intézkedés az elemi csapásokra nézve tehát annyiban különbözik a régítől, hogy míg a régi szabályok szerint a kár-felvételt a hatóság is kezdeményezhette, most e tekintetben a folyamodás egyenesen a fél dolga.

A magyar-román határjáró bizottság 10-dikén indult el Nagy-Szebenből s úgy volt tervezve, hogy 13-án vagy 14-én Hunyad-megye területére érjen. Barcsay Kálmán alispán Déváról 10-én este elindult, hogy még Szebenmegye határán csatlakozzék. Olyan esőnek állott időben azonban, a milyen pénteken (11-én) reggel kezdődött, a havason járni és működni teljes lehetetlen.

A politika és ennek feladata az állami és társadalmi életben. *)

V.

Tovább menve felvett tételünk fejtegetésében, az elmondottak bővebb megvilágításához szolgáljanak kiegészítésül az alábbi adatok. Sokan vannak polgártársaink között, kik önmagukat saját tapasztalataik daczára ámitva, nem akarják elhinni, hogy népünk valóban szegény és a leginkább nyomorúságban és nélkülözésben tengődik. Nem olvastuk ugyan még, hogy nálunk valaki a mai nyomorok terhe alatt éhen halt volna meg; ennek azonban egyszerű oka az, hogy — hálá a gondviselésnek! — hazánk polgárai között vannak jószívű keresztények, kiknek szívéből a keresztény szeretet szent tüze még nem aludt ki, kik a míg csak nekik egy befaló falatjuk van, megosztják a szegényekkel. A legfőbb körülmény pedig az, hogy az egész művelt Európában nincs több olyan nép, mint a magyar. A magyar a türelem dolgában tultesz még a németen is; bizonyos utólrhetetlen keresztény türelemmel, megnyugvással és önmegadással viseli különben rettentően fájó sorsát. A magyar nép kibőjtölte — bár ez rá nézve szomorú vigasztalás a jelenben — a tatárt, a törököt, a németet s tán kibőjtöli még a liberális oekonomiát is.

Azt is lehet érteni, hogy a ki az országház buffetjébe jár enni s nem tekint be a munkás-osztály rozzant kunyhóiba, mely néha még borsós vagy árpakenyeret is hekegig nem lát asztalfiókjában, az nem tudja, hogy mily rosszul és mily szűken táplálkozik a nép zöme; de mi, kik minden lépten, nyomon mellette vagyunk, látjuk ijesztő nyomorát. Vagy tán hussal táplálkozik népünk? Aligha. Hisz a hus ma már majdnem luxussá lett nála. S vannak emberek, a kik azt mondják, hogy ez így rendjén is van, mert hát a nép ugyis csak lisztel táplálkozik. Beszédnek mind szép ez; mintha bizony a nép zsirtalanul megehetné a lisztet folytonosan zöld hagymával, mint pl. nálunk a malélisztet.

A régebbi időkben a gabona és hus egyedül az élelmezés kérdése volt; a gabona- és hus-árak majdnem állandóak voltak s csak rendkívüli viszonyok között, pl. rossz termés, inség s más hasonló esetek alkalmával szöktek föl aránytalanul. Újabb időben a gabona és hus elárúsítása a spekuláció legkedvencebb tárgyává lett s e körülmény egész forradalmat idézett elő az élelmezésre nézve még Magyarországon is, melyről az mondatott egykoron, hogy zsirjában fulad s tejjel, mézzel folyó aranyos ország.

Fájdalom! bizony ez így van. Csak 30—40 év alatt — hogy többet ne mondjunk — száz meg száz százalékkal emelkedett különféle okok és befolyások miatt az élelmi szerek ára. Számítlan községi számadásból, jegyzetek és naplókba be lehet bizonyítani, hogy a múlt század közepén egy régi font hus mostani pénzünk szerint 2 krba, egy régi köböl buza 55—60 krba, egy régi köböl rozs körülbelől 30—38 krba került; 1848-ig egy régi font hus ára felemelkedett körülbelől 7 kr-ra; azóta mostanig fel-emelkedett annyira, hogy most 30—35 kr egy régi font husnak az ára. De ez még mind semmi baj; a modern állam még ma sem siet eléggé kezében az exigenciák tudományával segítségére menni a honpolgárok súlydező életsajkjának. Még mindig

*) Tisztelt munkatársunknak bár szívesen adjuk közre a cikksorozatát, de — mivel egy találjuk, hogy igen sötét színben lát némely dolgokat — nem értünk mindenben vele egyet, Szerk.

azon politikát üzi, mely a gazdaság terén korlátlan szabadságot hirdet. Igen; a mai nemzetgazdászok azt mondják, hogy a világeért sem szabad bántani az élelmi szerekkel való szabad kereskedést, hogy majd a verseny segít s hogy valamennyi baj csak látszólagos; ah, oly valamik azok, a melyek majd önként kielégítik magukat.

De vajjon az nem lesz-e már késő?

A mit a mai felvilágosultnak nevezett korban a szabad verseny terén nem lehet elérni, azt elérte a sokkal praktikusabb közép-kor az ő árszabásai által, melyek arra való voltak, hogy lehetőleg fenntartsák a gazdasági egyensúlyt. 1600-ban Kecskeméten egy ökr ár 1—10—12 frt, egy tehén szintén annyi volt, egy üsző 5—9 frt, egy sertés 50—70 pénz, egy malacz 30—35 pénz, egy kaszás napszám 20 pénz, egy szőlőmunkás napi bére 10 pénz volt. 1770. július 1-én, mikor Mária Terézia a pozsonyi váról Budára készült, a tek. karok és rendek a királynő udvartartása számára 5 pár libát, párját 88 kron, 18 pár tyukot, párját 8 kron vették a mostani pénz szerint. 1709-ben Szatmárt egy régi font hus ára egy kr volt. 1767. a május 10-én limitatív szerint a hus ára mai pénzünk szerint 2 kr, a borjúhus 2 és fél kr, a bárányhus 4 dénár; szóval meg volt határozva valamennyi élelmi cikknek az ára.

A régiek vegyészai állomásokat nem szerveztek csak a vagyonosak számára, de drákói szigorral büntették a hamisítót. Így Norinbergben 1444-ben Findekker G. safrányhamisításért megégettetett. Ugyanez történt 1456-ban két egyénnel, ugyisintén csupán hamisításbani részesség miatt Pfragner Erzsébettel. És ma? Ma szabad minden.

Felvidéki.

K.-Vásárhely, 1884. júl. 17.

Tekintetes szerkesztő ur!

Az országos képviselőválasztás lezajlása után, városunk a szokott csendes és nyugodt állapotába visszatért. Iparosaink egy része szorgalmas munka közepette készül a jövő hónapban Kásonyban tartandó országos vásárra, más része pedig kevés gazdasági teendője után lát. Az ugynevezett módosabb gazdák és a honorácior osztály a közeli és távolabbi fürdőkre ment üdülést szerzendő; a kik pedig itthon kénytelenítettek maradni, azok meglegészenek a „Fortyogó“-val, vagy a városi malomnál, a gazdatanácsos ur által nagy kényelemmel berendezett „Zuhany“ csiklándoztató és edző hatásával. Különben csupán annyit akarok a tekintetes szerkesztő urnak meg-sugni, hogy a városi malomnál levő „Zuhany“ igen-igen gyógyító hatással bír, miért is nem tudom eléggé ajánlani, különösen a helyettes szerkesztő urnak, a mentől gyakrabban való látogatását. S mindezek mellett oly vidám s szellemi sziporkákkal teljes társaság gyűl oda mindennap, hogy perczegő tollamra mondom, talán még Borszéken sem különb. Ezekből láthatja a szerkesztő ur, hogy nem mindennapi fürdő az a városi malomnál levő, csak nincs ki reklamot csináljon számára. Majd keresünk egy „pennás embert“, a ki aztán hűen meg fogja ismertetni a „Székelyföld“ tisztelt olvasóival a „Zuhany“ berendezését, gyógyító hatását, szóval minden jó oldalát. A mi azonban engemet ily szörnyű melegben ezen levélnek megírására késztetett, nem annyira a mi idylli életünk fitogtatása volt, hanem egy szükséges pótló intézményre való felhívás.

Ismeretes a szerkesztő ur előtt azon országos mozgalom, a mely a felső nép- és polgári iskolák mellé felállítandó ipartanmühelyek érdekében megindult. Ezen mozgalom üdvös voltáról részletesebben írnom sem idöm, sem pedig e becses lapok szűk tere nem engedik. De, miután városunk és vidékünk érdeke a kérdéssel kapcsolatosan összeforrva van, nem lesz időszerűtlen ezzel — legalább is helyi érdek szempontjából — foglalkozni.

Városunkban már 1882-ik év szeptem-

ber hava óta van egy ipari szakoktatással egybekapcsolt fin felső népiskola. Ezen iskola, mint már czíméből is látható, az ipari szakoktatás czéljából lett épen városunkba, a hol annyi iparral foglalkozó ember van, felállítva. Tanítják is ott a kosár- és kefe-kötést szorgalmasan, de, hogy ezzel a czél mennyiben lett elérve, arra az intézet igazgatója adhat felvilágosítást, vagy talán már adott is a szokásos évi „Értesítő“-ben, a mit én látni eddig nem voltam szerencsés. Különben bármiképen legyen is az ipari szakoktatásnak ezen uton való eredménye, engemet nem tud kielégíteni, nem, mert én a kefe-, kosár-, szalmakalap-, gyékénykötés stbbi háziipar tanítását nem látom helyén valónak ott és azon városban, a hol a kézműipar érdekében egy speciális iparágak továbbfejlesztéséről van szó. Már pedig K.-Vásárhelyen akár az egyik, akár a másik iparágat továbbfejlesztési több a szükséges-nél. Miután pedig a helyi viszonyokat tekintetbe vesszük, az asztalos ipar az, mely már az eddigi fejlettségénél s a szomszédos Román királysággal való üzleti összeköttetésénél fogva is leginkább megérdemli, hogy tovább fejlesztesék s a műasztalosság, asztalos iparosaink műhelyeibe bevitessék. E tekintetben voltak is tárgyalások a miniszteriummal, de hogy minő eredményre vezet-tek, arról tudni mit sem lehet.

Szeretem hinni, hogy a felső népiskola mellé felállítandó műasztalos ipartanmühely már a jövő tanévvel meg fog nyilni, de csak úgy, ha mind a város képviselőtestülete, mind az iskola gondnoksága vállvetve működik azon.

Ez alkalommal még azon véleményemnek adok kifejezést, hogy ismerve városunk viszonyait, igen kívánatos volna, ha az intéző körök a mostani felső népiskola helyett egy 6 osztályu fin polgári iskola felállítását kérelmeznék, még pedig úgy, hogy az az asztalos ipartanmühelyiely kapcsolatos legyen.

Zuhanyi.

Minő befolyása van a rossz házi nevelésnek az iskolára és a társadalomra?

Irta M. Székely János.

(Folytatás.)

2. Elégedetlenséget szül és fokozza azt, talajt készít a könnyelműségre, pazarlás és divatüzésre szoktat, s ezek által szegénységet okoz; ápolja a rangkört és megveti az ipart; levetkőzi a nemzeti sajtászerű vonásokat és erkölcsöket.

a) Az emberek egy igen nagy része azért érzi magát szerencsétlennek, hogy nincs sorsával, vagyonával, állásával megelégedve. Örökös zsörtölődés, zugolódásnál egyebet nem lehet hallani az ilyenek szájából, hivatkozással mindig egy gazdagabbra vagy magasabb állásúra, hogy az milyen boldog. Pedig a boldogságot, illetőleg a megelégedést nem a vagyon, hanem vágyaink mérsékelni tudása idézi elő. S hol leli mindezen elégedetlenség alapját? Azon körülményben, hogy a gyermeknek kis és serdülő korában minden vágyát teljesítették, lévén az ő akarata balga szülői előtt mindig parancs. Az ifjuval a vágyak is nőnek, s ha kielégítést nem találnak, előáll az elégedetlenség.

b) A lapokból mindegyre lehet olvasni, hogy x vagy y öngyilkos lett. Utána mindjárt legtöbbször ez áll: pazarul és könnyelműleg költek a pénzszavara okozta halálát. Ha az ilyeneknek házi nevelését figyelemmel kísértük volna, meggyőződhetünk volna, hogy ezek a legtöbbször a család „becéi“, az így nevezett trónörökösök voltak, kik családjuknak zsarnokai, átkaik s a társadalomnak mételeyei lettek. Különös dolog is az a könnyelműség. Ennek édes anyja: a szilárd akarat hiánya. Szilárd akarat, jellem és megfontoltság édes testvérek.

A könnyelműség miatt hány virágzó család ment már tönkre! A férfial kártyázás, korhelykedés, kötelesség-elhanyagolás, a nőnél legtöbbször a divatüzésben nyilvánul legkirívóbban. Ha ma meglát egy újabb divatu köntöst, mint a milyent csak egy hét-

tel ezelőtt csináltattott, és a vágytól, hogy mielőbb megcsináltathassa. Hiába! mindig csak azt hallotta fiatalabb korában a mamától, hogy ők sem alábbvalók x vagy y-éknál azért, hogy ezek több vagyont örökölték, mint ők. De a legtöbb esetben ugy követi az ily pazarlást a végelesszegényedés, mint a testet az árnyéka. Kötelkedhetik-e valaki abban, hogy ezen veszedelmes kör csirái is a rossz házi nevelés talajában tenyésznek igazi buján? ... Aligha ...

c) A rangkór egy oly társadalmi baj, mely képes egész osztályokat megsemmisíteni. Hazánkban az ugynevezett alsó nemesség, „gentry“-t fenyegeti ezen betegség utókövetkezménye; mert szeretne mindig a felső körökkel társalogni, azokat majmolja s nem tartja szem előtt ama közmondást: „Addig nyujtózzál, míg a lepedő ér.“ A birtok elaprósodott, az igények hatványozódtak; az ipart, mely még megmenthetné, szegyenli, hisz apjának 7 szilafája van, vagy volt. „Bizony még sok idő belételek, míg a társadalom nagy része erről az arisztokratikus lóhátról leszáll s elhiszi, hogy a „nemesség mázát“ épen a munka teszi“ — írja Felméri Lajos. S ezen elítélendő „maradi“ gondolkodás s ezen rangkór, mint apai örökség, nemzedékről nemzedékre száll. Rossz házi nevelés, ez is a te felburjánzásod!

d) Ki ne tapasztalta volna, hogy a Mária Theresia korabeli magyar főurak főnák s a nemzeti erkölcsöket és szokásokat megvető s a külföldet majmoló szokásai mágánásaink egy nagy részében nemcsak megvannak ma is, de átesaptak azok az ugynevezett pénzarisztokráciába is. Ma már ha valaki néhány ezer frt birtokosa, azt azzal adja tudtára másnak is, hogy gyermekeit, különösen a leányokat, a helyett, hogy magyarul helyesen megtanítatná írni és beszélni, a németet vagy a francziát kinoztatja vele. Magyar nevelőnőt az ilyenek nem igen alkalmaznak gyermekeik mellé, mintha csak készakarva minden egyebet, csak magyart nem akarnának belőlük nevelni. A ruházatot, a butorzat, ha nem bécsi, párisi vagy épen londoni: nem tetszik. Ezekre vonatkozólag írja Felméri L.: „A hazának és a háznak egy az erkölcsi törvénye. A hazából kívándorolt honfitárs helyét idegen betelepülők raja szokta elfoglalni; így van ez házunkkal is. Kidobott régi szokásaink helyére külföldről importált cosmopolitikus bálványok kerültek. Ennek a modern aranyborjú-imádásnak csak egy ellenszere van: erőteljes és minden ízében alapos nemzeti növevelés.“

Igen! nemzeti növevelés, mely magyar nőket és anyákat neveljen, anyákat, kik át-éreznék hivatásukat, hisz „magyar nők születni, nagy és szép gondolat“, s kik a mai, oly sok selejtes, ferde házi nevelés helyett olyat honosítsanak meg, mely valódi embert és igazi hazafit teremt.

(Folytatásu következik.)

Fürdői levél.

Borszék, 1884. július 15.

Kedves öcsém! Élt — nem is oly régen — Kézdi-Vásárhelyen egy becsületes nyíró művész (a nevére sokan emlékezhetnek), kinek mámoros állapotában azon kedélyes szokása volt, hogy öreg feleségét kiállította a mediumra, vagyis a szoba közepére s ilyeténképen szólott hozzá: figye-le, Anikó! Ő maga aztán füttyölt, tánczolt s Anikónak kritikusi kötelessége volt minden hangot és minden mozdulatot szigorúan megbírálni — természetesen helyes-lőleg — és megtapsolni még akkor is, ha a művész ur hanyatt talált botlani. Pisszegni nem volt szabad, mert az sérti a művész ámbiczióját. Anikó asszony keresztényi türelemmel teljesítette kötelességét és a nagy hatás alatt gyakran sirt is; hanem egyszer mégis megnémberelte magát, bezárta maga előtt a nézőtér ajtaját s elköltözött egy más kvártélyba, a hová nem hallszik el a művészek füttye és dicsősége, t. i. a mennyei birodalomba. A művész ur e miatt annyira elkeseredett, hogy nem fujt többé az instrumentumába, nem produkálta magát senki előtt, hanem felszedte a sátorfát s elment

kritikusa után, tudván azt jól, hogy a művészet kritika és közönség nélkül olyan, mint a talmiarany; nem ér az semmit, mert nincs próbája.

En is úgy vagyok, mint az a művész barátom. Engem is a szerepelhetném ördöge taszigál, hogy valamit kisajtoljak agyamból, s mert tudom, hogy ön is velem szemben olyan elnéző, türelmes kritikus, mint Anikó nénémasszony, hát én egész bátorsággal kezdek fűtyölni és azt mondom önnek: figyelet, Jankó! Csak arra kérem, hogy valami ékes dolgot ne várjon tőlem; mert hát a múlt évben minden dicsőséget learattam ezen helyen; most csak a tarló között szedegethetek.

Lássuk hát a medvét! A mint Csikmegyén átdöcögögtünk, Csekefalva végén ezen figyelmeztetést látam egy táblára írva: „Jobbra kerülj!” No, — gondolám — ha én szabadelvűpárt volnék, rögtön elcsapnám Csikmegye alispánját, Becze Antal urat, vagy pedig elküldeném a párt költségén Berlinbe, filozfiát tanulni; mert hát nyilvánvaló dolog, hogy Balásy Lajos urat ezen felirat buktatta meg a képviselőválasztásnál. Ugyanis: idegenek jól tudják, hogy a székely ember makacs, jelszava mindenben: „csak azért sem“, s nálunk a megye egyik első embere, az alispán, nem tudja. Oh, bölcstelenség! ... Ha az alispán urban több volna a filozfia, azon táblára ezt irattatna volna: „Balra kerülj“, s akkor minden választó csak azért is jobbra fordult volna s Balásy Lajos nem bukott volna meg. Ilyen kicsinységen fordul meg sok nagy dolog, csak a maga idejében alkalmazzák azt; de hát maga kárán tanul a magyar; példa rá a következő eset is.

Most egy éve Tekerő- vagy helyesebben Tekergőpatakba úgy beletűtött a vilám, hogy 80 gazdának minden vagyonából füst és pára lett s most ezen füstből és párából kedves kis falusi házacskák és gazdasági épületek keletkeztek, kivétel nélkül cseréppel fűdve, és az ut mellett a házak oly szép sorban, hogy az utast meglepik. Akárki tanácsából és erélye folytán történt ez így, megérdemli, hogy a neve dicsértesse. Szeretném, ha a többi székely atyámfiai is követnék a tekerőpatakiak példáját s épületeiket cseréppel fűdennék; hisz az a cserépgyártás nem valami ördögi tudomány; megcsinálhatja azt akárki, csak hívja segítségül a legerősebb barátját, a kinek becsületes neve: a k a r a t. Hanem persze András bátyámnak jobban tetszik némely meleg nyári napon a lába szárát vakarni s Juczi nénémnek bolti strimfiben járni s az árnyékban szoptatni, mint az agyagban tapodni.

Borszékra érve, örömmel tapasztaltam, hogy az itteni pénzintézetek száma ez idén hárommal szaporodott, értvén ezek alatt három új házat, a melyek arra vannak szánva, hogy a mi pénzeszkénknek otthon helye nincs, azt ezekbe és ezekben biztosan elhelyezzük.

A múlt év óta egyéb haladást nem észleltem Borszéken; hanyatlást is csak annyit, hogy a Lobogó impozáns épülete — tán az én tavalyi dicséretem sulya alatt — a benne kifejtett nagymennyiségű didergéstől — összeroskadt s most a helyett rögtönöztek körülé egy kerítést, mely elég diszes ugyan, hanem azért sohajtvá tekint vissza az ember a múlt szépségére és diszeségére.

A vendégek száma kétszáz körül jár; azok között országos nevezetességi Splényi Ödön báróné (a mikor szerepel: Blaha Lujza asszony) és aztán (bőles) Salamon Kolozsvárról, a ki ha nem játszik, kedves ember, ha pedig játszik, nagy művész. Társulata derék tagokból áll, a kik avval a néhány szál lőszörrel úgy belenyulnak az ember szívébe, hogy az eltemetett érzelmek is életre kelnek tőle. Nekem magamnak a talpamat csiklandozzák erősen.

Időjárásunknak váltóláza van; délelőtt rendesen meleg, délután hideg, esős idők van. Ajánlottam a fürdő-orvosnak, hogy rendeljen egy darab Chinát belé, ettől tán jobban lesz.

A viszontlátásig

Pszl

T a n ü g y .

Zárvizsgálat.

A csikszeredai polgári leányiskola folyó hó 13-án délelőtt tartotta meg évi zárvizsgálatát számos előkelő hallgatóság részvétele mellett. Jól esett hallanunk, hogy a székely leánykák magyar, német és francia nyelven mily szépen szavalnak, mily könnyűséggel és folyékonyan ejtik ki az idegen szokat. Épen úgy meglepett a zongora és énekekben tanusított nagy eredmény és előhaladás is. Kétséget nem szenved, hogy a tanítókár igen nagy elismerést érdemel, minek a vizsgálat végével Madár Imre főjegyző, mint az iskola elnöke, kifejezést is adott. Elismeréssel vagyunk és gratulálunk a szép eredmény után!

A nélkül, hogy az eredményen valami csorbát ejtenék, bátorkodunk egy szerény észrevételt kockáztatni. Nem tartjuk helyesnek ugyanis azt, hogy egy 10—12 éves leányka Goethe „Erlkönig“ cz. balladájának elszavalására vállalkozzék, mert annak sem tárgyát, sem tartalmát, sem pedig nyelvezetét megérteni nem képes. A balladák még a magyar nyelvben is oly szövevényesek, hogy azok a gyermeki felfogást túlszárnyalják. Könnyebb menetű románczok, leíró és elbeszélő költemények sokkal alkalmasabbak ily kiskorú gyermekeknek. Épen úgy nem tartjuk czélszerűnek, hogy egy 7—8 éves leányka a Rákóczi-indulót zongorázza. Egy ily darab még egy virtuozt is megpróbál. Végre roppant tulzott szerénységet látunk abban, ha egy 18 éves leány egy dalt énekel és a benne előforduló szerelem kifejezést egészen elpirulva szeretetre változtatja. Vagy ne énekeljen ilyen darabot, vagy ha énekel, ne féljen a szerelem szót kiejteni, mert ezen erőszakos elfordítás már magában véve arról tanuskodik, hogy a szerelem fogalmával tisztában van. Nem is csoda, mert koránál és fejlettségénél fogva megérett reá.

Mindezek különben csak egyéni nézetek, melyek csak akkor lehetnek irányadók, ha az illetékesek által magukévá tétetnek.

Színészet.

Csütörtökön f. hó 17-én „Szomszéd uram kakasa“, Lukácsy Sándor új népszínműve, került színpadra, nagyon csekély számú közönség előtt. E népszínmű, bár Lukácsy, a színpadi hatás titkainak régi ismerője, irta, egyike a legsilányabb, leggyarlóbb népszínműveknek, mely nagyon messze hátra marad érték tekintetében Lukácsy többi műve mellett. Színészeink eléggé összevágó játéka, jóakarata sem volt képes a darabnak értékét felemelni.

Az egyes szereplők ma este tán kivétel nélkül jól megállották helyüket. Várady Ibolyka (Daru Panna) teljesen elemében volt; kedvesen, élénken játszott s tüzzről pattant, csinos népdalait mindannyiszor megtapsolták. Albisy (R. Pista) ugyesen játszott s jól is énekel; a közönség őt is szívesen megtapsolta. Hegyi (Róka Márton) szerepében ma is kitűnően alakított. Várady Emma (Juliska), Fábiánné (Parázs Jánosné), Lendvay (Palkó), Kálai (Palkó) mind jól megállották helyüket. Ez este még a különben tehetséges Leövey (Aranjos Jóska) is ügyesen játszott, ezt készséggel elismerjük.

Holnap utolsó előadásul egy új népszínmű, „Czigány Panna“ adatik; ajánljuk ez előadást a közönség szíves pártfogásába.

a.—

Apróságok.

— Dr. Molnár Károly, csikmegyei főorvosunk jeles készségű orvos fia, kinevezetett a budapesti Rókus-kórházba a Dr. Navrátil vezetése alatt sebész osztályhoz orvosnak. Kétszeresen örvendetes ez meggyénkre, mert egyrészt mindig büszkéek lehetünk, ha meggyénk fiai távolban is kivívják a székely ügyesség és képzettség jó hírnevét, másrészt pedig a jövője iránt is a legszebb reményekre jogosíthat fel az a kö-

rülmény, hogy ily fiatalon a nagyon is keresett Rókus-kórház sebész osztályába a sok pályázó közül legérdemesebbnek meggyénk e derék ifja találtatott.

— Egy elfelejtett sürgős kérdés. Magyar ember lelkesedése, még a legéletbevágóbb kérdéseknél is, szalmalág. Még egyesek érdekében is a kitartás és a maga idejében való intézkedés hiánya káros. Mennyivel hátrányosabb az egy város életében sürgössé vált ügynél! Ilyen sürgős ügy K.-Vásárhelyt egy fiúiskola építése. Már évek óta a sürgős kérdések közé számítják azok, kik e város jövő nemzedékének szellemi és testi fejlődését egyaránt ohahtják. Városunknak keleti kérdése ez és a tisztaság. Nem halad ez. Egy helyt áll, mint a nap; pedig a képviselőtestület megszavazta a telekvásárlásra szükséges összeget; pedig harmadfél-száz gyermek életérdeke sürgeti ezt; pedig államsegélyre is — mint már jelezve volt — csak akkor számíthatunk, ha idejében folyamodunk felszerelt kérvénnyel. Felhívjuk a figyelmét erre az intéző köröknek, mert a halogatás sehol sem bosszulja meg magát jobban, mint ennél a kérdésnél. (Beküldetett.)

— A romániai határzár. A romániai határzár, mely f. évi ápr. hó végén megszűnt volt, múlt hó 16-án újból elrendeltetett a földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszterium által. Természetesen ennek következtében a gyalpu, bór s más termények behozatala tiltottatott. Most Brassó városa s hasonlóvá és szomszédos megyéinek gyalpusos-, posztó- és börgyártulajdonosai és kereskedői küldöttségileg egy kérelmet szándékoznak átnyújtani nevezett miniszteriumnak, hogy az a nyertermények behozatalát a kellő övrendszabályok mellett engedje meg, vagy legalább a Prahova völgyben fekvő, a marhavész előtt vett és odagyűjtött (mintegy 800 kg.) gyalpu és bór behozatását rendelje el, mert a román kormány a katonaság részére szállítandó posztó, részben osztrák gyárosokkal mosott gyalpu szállítása iránt szerződéseik vannak, s ha ezeknek a határzár miatt eleget nem tehetnek, akkor a kikötött kárpótlás a legnagyobb részüket tönkre fogja juttatni.

— Hymen. Haurich Alfréd kézdí-vásárhelyi sörfőző a napokban tartotta esküvőjét szentkatolnai Cseh Zsuzsával, Cseh István kedves leányával. Áldást kívánunk e szép frigyre!

— Confirmatio. Kézdi-Vásárhelyt folyó hó 20-án — vasárnap — lesz a ref. mindkétnemű ifjuság hitben való megerősítése. Református egyházunk ezen nagy jelentőségű ünnepélyét ajánljuk az érdekeltek figyelmébe.

— Halálozás. Péterfy Lőrincz k.-szen-léleki kántortanító 16 éves leánya, Ilona, hosszas szenvedés után folyó hó 14-én meghalt. Temetése 16-án volt. Béke poraira!

— A villám beütött folyó hó 17-én Csik-Delnén Fereucz Elek árvái épületébe, azt azonnal lángba borította és porrá égette. A beütés alkalmával a házban volt két ember azonnal szörnyet halt.

— Múlovtársulat érkezett Csik-Szeredába Waitz Antal igazgatása alatt. A színpad a fazakas piacon van felállítva. A falragaszok — bárha a dijak elég mérsékeltek — igen sokat ígérnek. Az előadások naponta esti fél 9 órakor veszik kezdetüket.

— Ifj. Kossuth Lajos szab. vasúti kocsija. A turini kiállításon ifj. Kossuth Lajos szabadalmazott vasut kocsija egyike a kiállítás legnagyobb tárgyának. A kocsin oldalt közlekedő folyosót találunk, mely abban különbözik az eddigiektől, hogy a feljárás nemcsak a folyosó két végén lehetséges, hanem minden kupéhoz a folyosón kívül megfelelő ajtó nyílik, melyen át a föl- és leszállás történhetik. Ez egyszerűnek látszó találmány előnye az, hogy a föl- vagy leszállásánál a kocsit utazói nem kénytelenek tolongani, egymásra várakozni s a csoportosulás kellemtelenségeit túrni. Egyetlen felügyelő a vonat végéről áttekintheti az egész vonatot és folyton éber szemmel kísérheti a felügyeletet. A hosszúra nyúló folyosó ellen a szakértők csak azt az egyetlen észrevételt tették, hogy erős szél esetén az azon való tartózkodás kissé kellemetlen. A mostani újabb ko-

csiknak Kossuth rendszere szerint való átalakítása igen csekély költség mellett (1200 frton) eszközölhető. A találmány hazánkban is szabadalmazott.

— A kolera. A vész színhelyéről folyó hó 16-án érkezett táviratok szerint Marseille-ben 24 óra alatt 69, Toulonban 20 egyén halt meg. A N.Fr.Pr. távirata szerint Toulonban a helyzet megjavult.

— A francziák nemzeti ünnepe, melyet a Bastille lerombolásának emlékére szoktak rendezni, folyó hó 14-én hétfőn megtartott. Az ünnepély a kolérától való félelem miatt ez alkalommal nem volt oly népes, mint máskor. A lelkesültség azonban óriási volt. A németek ellen nagy tüntetést rendeztek. A tüntetők e szavakat hangoztatták: Eljen Elzász! Vesszen Poroszország! Vesszen Bismarck!

— A tanfelügyelő, mint utfelügyelő. Háromszékmege egyik községében történt, hogy az iskolai vizsgálatok alkalmával a tanító kérdezte tanítványát a földrajzból, hogy melyek a megye központjainak nevezetességei? Feleletközben megemlíté a tanuló, hogy ott lakik a tanfelügyelő is. Mire ügyel fel a tanfelügyelő? — kérde a tanító. Az utakra — válaszolá önelégülten a tanuló.

— Királyi tromf. Báró Nordenskjöld tanár, a híres északsarki utazó, midőn öt XV. Károly svéd király az északszilasrenddel föl akarta díszíteni, azt határozottan vonakodott elfogadni. Néhány hónappal később Nordenskjöld tiszteltgett a királynál, átnyújtva neki egy jeges medve bőrét, melyet magával hozott sarki utazásáról. „Nagyon köszönöm, Nordenskjöld, mondá a király, én nem vagyok olyan büszke mint te!“

— Felhívás hazánk szép hölgyeihez a magyar szépségek albuma érdekében. Hivatkozva azon élénk érdeklődésre, melylyel a fővárosi és vidéki körök a magyar szépségek albumának ügyét felkarolták, vagyok bátor hazánk szép hölgyeit tisztelettel felkérni, hogy engem ez önzetlen működésben támogatni kegyeskedjenek. A magyar szépségek albuma az 1885. évi országos kiállításra készül, s mint ilyen, hazánk egyik nevezetességei mellett egyik legnagyobb nevezetességét, szép hölgyeit fogja a kiállítást látogató nagyszámú hazai és külföldi közönségnek bemutatni. De, hogy e cél elérve legyen, szükséges, hogy az album ne csak egyes arcképeket, hanem hazánk szépségeinek teljes és hű csoportját s különösen ne csak ragyogó szépségeket, hanem a magyar typus minden változatát mutathassa be. Ez okból bátorodom hazánk szép hölgyeit felkérni, hogy műtermemet (Budapest, Erzsébet tér 7. sz.) minél előbb meglátogatni szíveskedjenek, annál is inkább, mivel a képek a felvételek sorrendjében lesznek az albumban elhelyezve s azoknak művészi kidolgozása hosszabb időt és nagyobb műgondot igényel. Azon igen tisztelt hölgyek, kik a fővárost a kiállításig nem látogatják meg, szíveskedjenek legújabb arcképeiket hozzám beküldeni, hogy az után teljesíthessem a felvételt, mely különben minden díj nélkül történik. A gyűjteményt a kiállításig senki sem tekintheti meg. Az ifjuságot egyszersmind felkérem, hogy szép ismerősei ezimeit műtermembe küldjék be, hogy a felszólítást azoknak is küldhessem meg. Megemlitedőnek találok, hogy az album a kiállítás után a magyar nemzeti muzeum tulajdonába fog átmenni és ott tovább is megzemlélhető lesz és mint nemzeti kincs fog tovább is őriztetni. Azon reményben, hogy ezen hazafias működésben becses támogatásukkal fogok találkozni, vagyok — Budapest, 1884. július hóban — tiszteletteljes hívuk: Ellinger Illés.

— Az almahéj gyógyereje. Egy ango orvos szerint a kályhán, vagy parázon elé getett almahéj füstje mindennemű mellbaj ellen kitűnő hatással van. Ez igen valószínű, mert tudvalevő, hogy bizonyos párák, például a kályhán melegen tartott kátrány gőzeinek belégzése sokszor még a komolyabb tüdőbajt is kigyógyítja. Mindenesetre természetes, hogy bizonyos anyagoknak közvetlen behatása a tüdőre többet segíthet, mint azon gyógyszerek, melyek először agyomorra jutnak.

Közzgazdaság.

Kimutatás a „Gyergyói első takarékpénztár“ részvénytársaság 1884. júniushavi forgalmáról. Bevétele: betét (38 tétel) 16101 frt, visszafizetett váltó 31854 frt, visszafizetett kötvény 25497 frt, visszafizetett előleg 44 frt, befizetett kamat 1603 frt 39 kr, befizetett illeték 801 frt 52 kr, betéti

könyveske 80 kr, késedelmi kamat 20 kr, ideiglenesen felvett kölcsön 1000 frt, visszaváltókra felvett kölcsön 8200 frt, intézeti váltókra felvett kölcsön 13500 frt, tartalék-alapra 10 frt, különféle 151 frt 70 kr; pénztár-készlet-előhozatal 1884. május 31-ről június 1-re 6626 ft 2 kr; össz. 105,389 ft 63 kr; Kiadás: visszafizetett betét és tők. kamat 18 tétel alatt 15079 frt 47 kr, visszafizetett betét és tőkésített kamat folyó kamata 48 frt 49 kr, kölcsön adatott váltóra 27459 frt, kölcsön adatott kötvényre 32740 frt, tisztviselők és szolga 1884. júniushavi fizetése 170 frt 85 kr, heti biztosok napdíjai 32 frt, ideiglenesen felvett kölcsön-beváltás 1000 frt, visszaváltókra felvett kölcsön-beváltás 6000 frt, intézeti váltókra felvett kölcsön-beváltás 4500 frt, felvett kölcsönök után előre fizetett kamat 340 frt 2 kr, üzleti költség 64 frt 69¹/₂ kr, helyettesítési díj 14 frt 58

kr, pénztár-készlet 1884. június 30-án 17940 frt 53 kr; összesen 105,389 frt 63 kr. A „Gyergyói első takarékpénztár” részvénytársaság elnöksége Gyergyó-Szentmiklóson, 1884. július 1-én. Merza Kristóf, elnök. Juhász Károly, titkár.

A brüni kis lutri.
H u z á s július 16-án.
38. 18. 10. 11. 32.

Felelős szerkesztők:
Ifj. Dobay János. Möricz Gyula.
Kiadó tulajdonos:
Szabó Albert.

Hivatalos árfolyamok a budapesti áru-tőzsdén.

Julius 18-án.

Magyar aranyjáradék 6% . . . 121.75
Magyar aranyjáradék 4% . . . 91.35
Magy. papíráradék 5% . . . 88.40
Magyar vasúti kölcsön . . . 142.50
M. keleti vasúti államkötv. I. kibocs. 96.25
M. keleti vasúti államkötv. II. kibocs. 118.—
M. keleti vasúti államkötv. III. . . 101.75
Magyar földterhermentesítési kötvény 101.75
M. földterhermentesít. kötv. záradékkal 101.50
Temes-bánati földterherm. kötvény 101.—
Temes-bánati földt. kötv. záradékkal 101.—
Erdélyi földterhermentesítési kötvény 101.25

Horvát-szlavon földterherment. kötv. 100.—
Magyar szőlődézmá-váltási kötvény 98.75
Magyar nyeremény-sorsjegy kölcsön 115.—
Tiszasabályozási és szegedi sorsjegy 115.50
Osztrák járadék papírban . . . 80.50
Osztrák járadék ezüstben . . . 81.50
Osztrák járadék aranyban . . . 103.—
1860. államsorsjegyek . . . 135.—
Osztrák-magyar bankrészvény . . . 852.—
Magyar hitelbank-részvény . . . 303.50
Osztrák hitelintézet-részvény . . . 302.70
Ezüst . . . —
Cs. és kir. arany . . . 5.75
20 frankos arany . . . 9.65
Német birodalmi márka . . . 59.50
London (2 havi váltókért) . . . 121.75

Vidéki megrendelések erélyesen eszközöltetnek.

Séta, menyasszonyi és házi ruhák (toilettek) legujabb divat szerint gyorsan és mérsékelt áron készülnek

Kovácsnai és Keresztesy

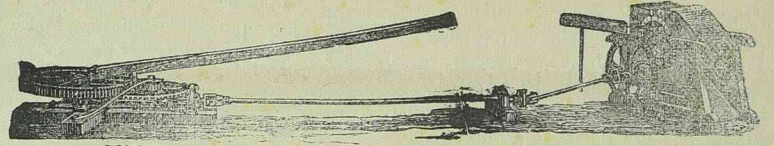
n ő i d i v a t - t e r m ű k b e n

BRASSÓ (főtér).

Ugyanott nagykészletben lévő kész esőköpeny, kabát és mantillok, selyem, bársony, gyapju, creton, zephir és Saten ruhakelmék és minden pipere-czikk kivételes olcsó áron kaphatók.

16—50

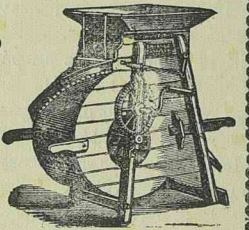
Minták kívánatra bérmentve küldetnek.

WASS és RIEMER

4—52

vaskereskede, gazdasági gépek, FECSKENDŐK, tűzoltó szerelvények és harangok állandó gyári raktára és kiállítása

Sz.-Udvarhelyt.

Mint hazánk leghíresebb és megbízhatóbb gyárosainak képviselői, ajánljuk a következő, nagy választékban készletben levő gazdasági gépeket, eszközöket és szerelvényeket:

Soproni Seltenhofer Frigyes és fiától: tűzi fecskendők, tűzoltó-szerelvények és harangokat.

Budapesti Grossmann és Rauschenbachtól: kitűnő, legjobb szerkezetű kézi, lőerejű járgányos cséplőgépek és rostákat.

Budapesti Brogle Józseftől: konkolyválasztó trienörök, szórórosták és kukoriczamorzsolókat.

Mosonyi Kühne Edétől: Hungaria Drill sorbavető gépek, lókapák, ekék és boronák, szecska- és repavágó gépeket.

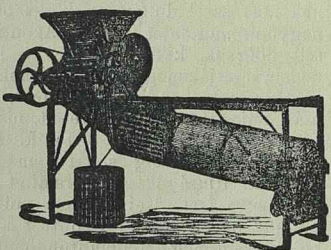
Budapesti Tarnóczy Gusztávtól: különféle szerkezetű, legelőszűrőbűnek bizonyult szénagyűjtők, rétgyaluk, boronák, vetőgépek, rosták, váltó és kerülő ekék.

Budapesti Kotzó Páltól: szecska-, repavágók, rostáló-, daráló-, vető-, boronáló- és összes gépei.

Mindezen elősorolt gazdasági gépek, tűzi fecskendők, tűzoltó szerelvények és harangokból nagyválasztékú raktárt tartván, felhívjuk a nagyérdemű gazdaközönséget annak megtekintésére. Gépeink könnyű járása, szolid szerkezete és czélszerű használhatóságáról mindenki személyesen meggyőződhetik, mire nézve készek vagyunk a felelősséget elvállalni. — Magunkat a n. é. közönség szíves jóindulatába ajánlván, kérjük minél gyakoribb megbízásait.

Kiváló tisztelettel

WASS és RIEMER.

Ajánlja minden gazdasági kiállításon kitüntetett

TRIEUR-JEIT

váltható szitákkal.

Gabona tisztító-rostákat.

Tengeri (törökbuza) morzsolókat.

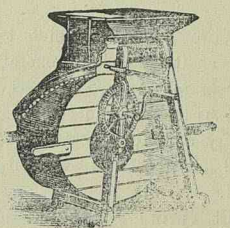
Lyukasztott és hasított lemezeket, mal-mok, méhészeti és technikai czélokra

8—20

BROGLE JÓZSEF

gép- és rostalemez-gyára.

BUDAPEST. Gyár: külső váci-ut. Raktár: váci-körút 68.

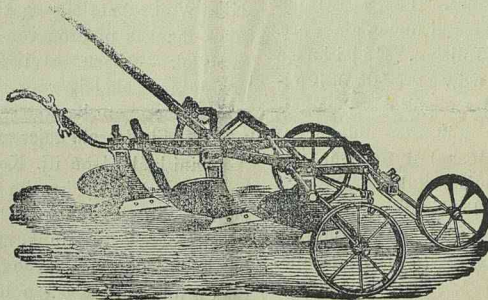
Szabadalmazott

hárm as é k é k e t,

közönséges és aczél ekéket,

cséplőgép - lemezszitákat

gőzcséplő és járgánycséplőkhoz.

JÁRGÁNY-CSÉPLŐGÉPEKET

és minden egyéb gazdasági gépeket.

Továbbá e téren a legujabbat:

Schmid H. szabadalmazott nemzeti rostáját,

1882. augusztus 3-án 17,567. sz. alatt szabadalmazva, mint egyedüli jogosított gyártója. Nagysága: 4 láb, 4 hüvelyk magas, 2 láb, 4 hüvelyk széles, súlya 50 kiló, ára 48 frt.

Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Ny. Szabó Albert gyorsajtóján Kézdi-Vásárhelyt.